

برنامه آموزشی ضروری دوره کارورزی جراحی

طول دوره: طول دوره کارورزی جراحی عمومی دو ماه است.

تعریف ماه در دوره کارورزی: هر یک ماه کارورزی در دوره آموزش پزشکی عمومی معادل حداقل، ۱۳۰ ساعت، بدون احتساب کشیک، می باشد.

سقف کشیک های ضروری در هر ماه ۱۲ عدد می باشد. حضور در کشیک های شبانه به تعداد تعیین شده و انجام وظایف محوله به نحو احسن و با احساس مسئولیت پذیری توسط کارورزان الزامی است.

مدت زمان ساعات مفید آموزشی در طول دوره: هر روز ۶ ساعت از ساعت ۷:۳۰ لغایت ۱۳:۳۰ کارورزان حدود ۲۶۰ ساعت فعالیت آموزشی بالینی در بخش جراحی عمومی دارند.

پیامدهای مورد انتظار (OutComes) از برنامه آموزشی

الف) در حیطه دانش

- کسب دانش لازم و توان به کار گیری آن برای برخورد با شکایات و نشانه های شایع در بیماری های جراحی از جمله شکم حاد، تروما و شوک هیپوولومیک.
- شناخت کلیات بیماری های جراحی عمومی و کسب توان لازم برای بکارگیری آن در درمان طبی اولیه بیماران در حد وظایف پزشک عمومی و ارجاع به موقع بیماران.
- کسب دانش مرتبط با انجام پروسیجر های ساده سرپایی قابل انجام توسط پزشک عمومی

ب) در حیطه مهارت

- توانایی گرفتن شرح حال، انجام معاینه فیزیکی، و طرح تشخیص های افتراقی صحیح در بیماران با مشکلات جراحی عمومی
- توانایی انجام پروسیجرهای پایه جراحی شامل: بخیه کردن، کات داون، تعبیه چست تیوپ، لوله معده، سوند ادراری، خونگیری و ABG
- توانایی تفسیر بررسی های آزمایشگاهی و تصویربرداری رایج در رشته جراحی
- توانایی تشخیص لزوم درمان جراحی در بیماری های مختلف و نیاز به ارجاع

ج) در حیطه نگرش

- تغییر در نگرش و رفتار مطابق با شاخص های مدون استانداردهای آموزش عمومی مصوب اسفند ماه ۱۳۸۵ با تاکید بر اخلاق پزشکی و اسلامی، رفتار حرفه ای، پاسخگویی و احساس مسئولیت، ارتباط موثر و آموزش بیمار، کار گروهی، جامعه نگری و پیشگیری

شاخص های تعیین محتوی ضروری (Core Content) و متدولوژی

- + نیاز جامعه و کشور
- + شیوع بیماری های جراحی بر مبنای آمارهای اعلام شده از حوزه سلامت با تاکید بر تروما
- + نیازها و اولویت های ملی بر مبنای برنامه توسعه پنج ساله و چشم انداز بیست ساله
- + سیاست گزاری های حوزه نظام سلامت
- + نظر صاحب نظران رشته
- + کتب و منابع معتبر جراحی
- + برنامه های آموزشی معتبر بین المللی

محتوایی که باید آموزش داده شود و فرا گرفته شود تا پیامد های فوق الذکر حاصل شوند

ردیف	حیطه دانش (برخورد با نشانه ها و علائم شایع در جراحی)
۱	شکم حاد
۲	انسداد روده
۳	زردی انسدادی
۴	خونریزی های گوارشی
۵	شکایت های پستان (توده، درد، ترشح)
۶	ندول تیروئید
۷	درد و تورم اندام (با تاکید بر مسائل عروقی)
۸	شکایت های پری آنال (توده، درد، ترشح)
۹	فتق های جدار شکم
۱۰	آب و الکترولیت و مایع درمانی
۱۱	تروما (ارزیابی اولیه و احیاء، ارزیابی ثانویه، ترومای سر و ستون مهره ها، ترومای گردن، ترومای قفسه سینه، ترومای شکم و لگن، ترومای اندام)
۱۲	آمادگی های قبل از جراحی
۱۳	عوارض شایع جراحی
۱۴	اشتباهات رایج در جراحی

ردیف	حیطه مهارت
۱۵	شرح حال گیری و معاینه عمومی بیماران جراحی
۱۶	استدلال بالینی (در مورد سیر و علل احتمالی و مدیریت درست بیمار)

تشخیص یافته های جراحی در رادیوگرافی	۱۷
ارزیابی بیمار ترومایی و احیاء اولیه	۱۸
اداره پایه راه هوایی و انتوباسیون	۱۹
تخلیه پنوموتوراکس با سوزن	۲۰
اداره لوله سینه ای	۲۱
کنترل خونریزی های خارجی	۲۲
کات داون صافن	۲۳
بی حرکت نمودن بدن (گردن، اندام و لگن)	۲۴
ارزیابی شوک و احیاء اولیه	۲۵
اداره اولیه بیمار سوختگی	۲۶
استفاده از ابزار اولیه جراحی	۲۷
بیوپسی و اکسیژون ضایعات پوستی و زیر جلدی	۲۸
بی حسی موضعی	۲۹
بخیه زدن و کشیدن	۳۰
دبریدمان ساده زخم	۳۱
پانسمن کردن و بانداژ	۳۲
تخلیه آبه های سطحی	۳۳
پوشیدن گان و دستکش	۳۴
تزریقات، رگ گیری و پونکسیون شریانی	۳۵
اندازه گیری فشار ورید مرکزی	۳۶
تعبیه لوله معده	۳۷
تعبیه سوند ادراری	۳۸
در تمامی موارد فوق ایمنی پزشک و بیمار (نحوه قرار گیری بیمار و پزشک در اتاق معاینه و کنترل اطرافیان آژیته بیمار در اورژانس)	۳۹
مهارت برقراری ارتباط	۴۰
توانایی ثبت اطلاعات، تکمیل پرونده بیمار و نسخه نویسی	۴۱
توانایی استفاده از منابع پزشکی مبتنی بر شواهد در جراحی	۴۲
رعایت ایمنی پزشک و بیمار	۴۳

ردیف	حیطه نگرش
۴۱	احساس مسئولیت در قبال بیماران
۴۲	اهمیت دادن به شرح حال گیری و معاینه سیستماتیک و کامل بیمار
۴۳	اهمیت دادن به مستند سازی امور بیماران و پرونده نویسی
۴۴	اهمیت دادن به آموزش و توجیه بیمار و همراهان وی
۴۵	وقوف به اصول اخلاق پزشکی و اجرای آن ها
۴۶	اهمیت دادن به مشکلات جامعه در حیطه بیماری های جراحی
۴۷	اهمیت دادن به مراقبت های مقرون به صرفه و با کیفیت
۴۸	اهمیت به برخورد تیمی در برخورد با بیماران با ترومای متعدد و یا بدحال
۴۹	استدلال بالینی و اصول اخلاق پزشکی

روش آموزش دادن و فرا گرفتن

استفاده از روش های یادگیری فعال و روش های آموزشی تعاملی مانند:

- ✚ Bedside Teaching
- ✚ Problem – Based Learning
- ✚ Small Group Discussion
- ✚ Evidence Base Medicine (EBM)

منابع

در حیطه دانش: همان منابع آزمون پیش کارورزی، (بخش های منتخب کتاب شوارتز و مینگات)
در حیطه مهارت: کتاب مهارت های جراحی برای پزشکان غیر جراح، نگارنده: امیر کشوری و همکاران، انتشارات برای فردا

روش های ارزیابی تکوینی (Formative) دانش، مهارت و نگرش

- ✚ Clinical Work Sampling (CWS)
- ✚ Case –Based Discussion (CBD)

روش های ارزیابی تراکمی یا نهایی (Summative) دانش، مهارت و نگرش

امتحان تشریحی کتبی و امتحان شفاهی

OSCE, Log book, PMP, OSPE

فرایند اطلاع رسانی برنامه آموزشی

برنامه آموزشی ضروری بخش شامل نحوه ارزیابی و زمان امتحانات بخش

معرفی بیمارستان و بخش های مختلف آن به فراگیران
تشریح برنامه کلی آموزشی در طی دوره
نحوه انجام حضور و غیاب
حدود وظایف کارورز در بخش های مختلف و در مدت کشیک شبانه
انتظارات از کارورز در رابطه با بیمار، پرسنل، اساتید، دستیاران و سایر اعضای تیم آموزشی و درمانی
سخنرانی توسط یکی از اساتید پیشکسوت
تحویل یک نسخه از Log book و نیز یک نسخه از کوریکولوم آموزشی به کارورزان در اول هر دوره

انتظارات اخلاق حرفه ای (Professionalism)

الف) در حوزه نوع دوستی

- + منافع بیمار را بر منافع خود ترجیح دهند.
- + در مواجهه با بیماران مختلف عدالت را رعایت کنند.
- + در برخورد با بیماران به تمام ابعاد جسمی، روانی و اجتماعی آنان توجه داشته باشند.
- + در تمامی مراحل مراقبت از بیماران وقت کافی صرف نمایند.
- + به خواسته ها و آلام بیماران توجه داشته باشند.
- + منشور حقوق بیمار را در شرایط مختلف رعایت کرده و از آن دفاع کنند.

ب) در حوزه وظیفه شناسی و مسئولیت پذیری

- + نسبت به انجام وظایف خود تعهد کافی داشته باشند و در انجام وظایف آموزشی و درمانی خود وقت شناس باشند.
- + به سوالات بیماران پاسخ دهند و نسبت به بیماران دلسوز باشند.
- + اطلاعات مربوط به وضعیت بیمار را با مناسب ترین شیوه در اختیار وی و همراهان قرار دهند.
- + از دخالت های بی مورد در کار همکاران پرهیز نمایند و با اعضای تیم سلامت تعامل سازنده داشته باشند.
- + در تمامی مراحل مراقبت و انتقال بیماران احساس مسئولیت نمایند.
- + برای مصاحبه، انجام معاینه و هر کار تشخیصی درمانی از بیماران اجازه بگیرند و حقوق بیمار و احترام به وی را رعایت کند و صداقت را در برخورد با بیماران رعایت کنند.
- + در رابطه با پیشگیری از تشدید بیماری، بروز عوارض، ابتلای مجدد، انتقال بیماری و نیز بهبود کیفیت زندگی به طور مناسب به بیماران آموزش دهند.

ج) در حوزه شرافت و درستکاری

- + راستگو باشند.

درستکار باشند.

راز دار باشند.

حریم خصوصی بیمار را رعایت نمایند.

د) در حوزه احترام به دیگران

به عقاید، آداب، رسوم و عادات بیماران احترام بگذارند.

بیمار را به عنوان یک انسان در نظر گرفته، نام و مشخصات وی را با احترام یاد کنند.

به وقت بیماران احترام گذاشته و نظم و ترتیب را رعایت نمایند.

به همراهان بیمار، همکاران و کادر تیم درمانی احترام بگذارند.

وضعیت ظاهری آن ها مطابق با شئون حرفه ای باشند.

ه) در حوزه تعالی شغلی

انتقاد پذیر باشند.

محدودیت های علمی خود را شناخته، در موارد لازم مشاوره و کمک بخواهند.

به طور مستمر، دانش و توانمندی های خود را ارتقاء دهند.

اقدامات تشخیصی درمانی مناسب را مطابق با امکانات و دستاوردهای علمی در دسترس انجام دهند.

استانداردهای تکمیل پرونده پزشکی و گزارش نویسی را رعایت کنند.

توضیح: شیوه اصلی آموزش اخلاق حرفه ای، **Role Modeling** و نظارت مستمر بر عملکرد دانش آموختگان است.